

COMUNICAREA

Prof. Dr. Doina Cozman

AXIOMELE COMUNICARII:

- **Axioma 1.** Comunicarea este inevitabila. Non-comunicarea este imposibila
- **Axioma 2.** Comunicarea se desfasoara la doua niveluri: informational si relational, cel de-al doilea oferind indicatii de interpretare a continutului celui dintai.
- **Axioma 3.** Comunicarea e un proces continuu, ce nu poate fi tratat in termeni de cauza-efect sau stimul-raspuns.
- **Axioma 4.** Comunicarea imbraca fie o forma digitala (tip “totul sau nimic”) fie o forma analogica (cu o infinitate de valori, precum criteriile estetice,etc)
- **Axioma 5.** Comunicarea este ireversibila.
- **Axioma 6.** Comunicarea presupune raporturi de forta si ea implica tranzactii simetrice sau complementare. In interactiunile tranzactionale rolurile participantilor raman neschimbate pe intreg procesul comunicarii (ex. Relatia profesor-student la cursuri, vanzator-cumparator,etc). Interactiunea personala nu presupune disparitia rolurilor, ci numai fluidizarea lor. (ex. Relatiile intre prieteni, sotii, colegi)
- **Axioma 7.** Comunicarea presupune procese de ajustare si acordare.

- **SCOPURILE COMUNICARII**
- a invata, transmite sau primi cunostinte
- a influenta comportamentul cuiva
- a exprima sentimente
- a explica sau a intelege propriul comportament sau al altora
- a intretine legaturi cu cei din jur/ a te integra intr-o colectivitate sau grup social
- a clarifica o problema
- a atinge un obiectiv propus
- a reduce tensiunile sau a rezolva un conflict
- a stimula interesele proprii sau ale celor din jur
- **TIPURI DE COMUNICARE:**
- **VERBALA**
- **NONVERBALA** (HAYES si ORRELL, 1997)
- PARALIMBAJ
- CONTACT VIZUAL
- EXPRESII FACIALE
- POSTURA
- GESTURI
- ATINGERE
- PROXIMITATE
- IMBRACAMINTE

LIMBAJUL SPATIAL

- obiect de studiu al proxemicii, ce studiaza proprietatile comunicationale ale spatiului precum si modalitatile de folosire optima a acestor proprietati
- **Zona Intima** de la suprafata corpului pana la cca 46 cm.
- accesul e permis doar celor mai apropiati emotional indragostitii, parintii, copiii, sotul, sotia,etc)
- privilegiaza comunicarea tactila si olfactiva
- zona “ dansului apropiat, a imbratisarii dar si a luptei corp la corp”
- subzona apropiata: de la suprafata corpului pana la 15 cm de corp
- in aceasta zona mesajele au o puternica coloratura afectiva
- **Zona personala** e cuprinsa intre 46 cm –122 cm,
- ne protejeaza de atingerea celorlalti, asigura comunicarea verbala optima
- extrema acestei zone (incheietura mainii) - limita posibilitatilor de stabilire a unui contact fizic direct
- cuprinde doua subzone:
- subzona apropiata, intre 46 –75 cm: distanta pastrata in relatiile cu prietenii si persoanele simpatizate
- subzona indepartata, intre 75- 125 cm rezervata persoanelor la reuniuni oficiale, ceremonii, etc
- **Zona sociala** reprezinta spatiul personal utilizat in relatii oficiale, impersonale
- - subzona apropiata intre 122 –220 cm- asigura o comunicare verbala clara; poate include anumite bariere tip birou, catedra, etc, ceea ce permite evitarea contactului corporal
- subzona indepartata 220-369 cm, subliniaza distanta ierarhica
- **Zona publica** este peste 360 cm, corespunzatoare atunci cand ne adresam unui grup mare de oameni;
- se mentine intre persoane cu mare deosebire de statut social

Comunicarea in practica medicala

- DOCTOR _____ PACIENT
- *Listen*
- *Explain*
- *Acknowledge*
- *Recommend*
- *Negotiate*

COMUNICAREA DIDACTICĂ

- Comunicarea didactică mijlocește procesul educațional
- Este definită ca modalitatea de interacțiune psihosocială din mediul educațional cu scopul de a transmite, schimba informații, idei, judecăți de valoare, trăiri afective, credințe, având ca finalitate modificări în nivelul de cunoștințe și de reprezentări, în opinii, atitudini, comportamente
- Scopurile comunicării didactice:
  - receptarea
  - înțelegerea
  - acceptarea
  - provocarea unei reacții – o schimbare în cunoștințe, de atitudini sau de comportamente

CARACTERISTICILE COMUNICĂRII DIDACTICE:

- Caracterul normativ
  - Comunicarea didactică vizează realizarea unor obiective instructive și educative precise:
    - asimilarea unui anumit conținut informațional
    - folosirea anumitor metode
    - respectarea principiilor didactice
  - Comunicarea este structurată conform logicii didacticii – asigurarea înțelegerii mesajului
- Caracterul procesual și dinamic
  - Mesajul educațional nu preexistă în totalitate actului enunțării
  - Mesajul se structurează în parte chiar în timpul transmiterii

- **Caracter pronunțat explicativ**
  - Discursul urmărește înțelegerea mesajelor transmise
  - Metodele folosite sunt:
    - **Demonstrația**
      - Demers logic bazat pe inferențe deductive sau inductive
      - Se raportează la particularitățile și competențele cursanților
    - **Argumentarea**
      - Aspectul discursului pedagogic care are în vedere latura psihosocială a activității de predare
      - Strategia argumentativă urmărește modelarea credințelor, manifestarea de așteptări, stimularea comportamentelor
- **Caracter bilateral**
  - Comunicarea implică atât forma verticală (profesor – elev/student) cât și orizontală (elev/student – elev/student)
  - Orice comunicare realizează un circuit închis

- Caracter interacționist
  - Folosirea combinată a formelor de comunicare:
    - Forma de comunicare instrumentală – este implicată direct în susținerea procesului sistematic de învățare
    - Forma subiectivă a comunicării – exprimarea în mod direct a stării afective a locutorului
    - Forma accidentală a comunicării – transmiterea în mod întâmplător de informații care nu sunt destinate procesului de învățare
- Caracter structurat și convergent al formelor de comunicare verbală și nonverbală
  - Comunicarea verbală ocupă locul principal în predarea / învățarea / verificarea cunoștințelor
  - Dialogul profesor – cursant se lărgeste prin intermediul canalelor nonverbale: sistemul concret, imagistic
  - Metacomunicarea – conștiința modului propriu de comunicare

- Caracterul pluridirecțional, multicanal, polisemantic
  - Comunicarea didactică conține fluxurile informaționale intenționate și neintenționate, verbale și nonverbale, manifestându-se ca un discurs pluridirecțional, multicanal, polisemantic
- Caracterul personalizat
  - Același conținut formal (curriculum) este utilizat în mod diferit, cu rezultate diferite de profesori diferiți
  - În funcție de particularitățile de structură psihică, de filozofia educației la care aderă, profesorul accentuează una dintre dimensiunile comunicării:
    - informativă
    - relațională
    - pragmatică